

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економічної теорії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
« ____ » _____ 2018 р.

06-04-11

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

PROGRAM OF THE DISCIPLINE

**ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ
ECONOMICS**

(назва навчальної дисципліни)
(name of the discipline)

спеціальність
specialty

029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
029 Information, Library, and Archival Affairs (Information
Communication Management)

(шифр і назва спеціальності)
(code and name of the specialty)

Рівне – 2018 рік

Робоча програма дисципліни «Економічна теорія» для студентів, які навчаються за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» – Рівне: НУВГП, 2018. – 11 с.

Розробник:

Заглинський А. О., кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії

Протокол від ____03.10.2018 р. _____ року № 2

Завідувач кафедри економічної теорії _____ *О.І. Ряба*

Ухвалено науково-методичною комісією спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Протокол від «05 жовтня » 05 жовтня 2018 р. № 2

Голова науково-методичної комісії спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» _____ *Я.П. Цецик*

Вступ

Програма нормативної навчальної дисципліни «Економічна теорія» складена відповідно до освітніх програм підготовки бакалаврів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є економічна система людства від періоду формування світових цивілізацій до сучасності, **предметом** – закони функціонування економічної системи, розвиток її структурних елементів на мікро-, макро- та мегарівнях.

Даний курс спирається на залишкові знання із суспільних та природничих дисциплін, отриманих в загальноосвітніх школах, коледжах, ліцеях. Навчальна дисципліна «Економічна теорія» тісно пов'язана із соціологією, філософією, теорією держави і права, загальною історією.

Анотація

Навчальна дисципліна «Економічна теорія» покликана поглибити фундаментальні знання про економічні відносини, процеси та закони у їх еволюційному розвитку, розширити економічний світогляд щодо економічних систем минулого і сучасності аби краще адаптуватися до глобальних економічних трендів.

Ключові слова: економіка, економічна система, фактори виробництва, ринок, підприємство, підприємництво, економічне зростання, системна трансформація.

Abstract

The academic discipline «Economics» is intended to deepen the fundamental knowledge about economic relations, processes and laws in their evolutionary development, to expand the economic outlook on the economic systems of the past and the present in order to better adapt to global economic trends.

Keywords: economy, economic system, factors of production, market, shop, entrepreneurship. conomic growth, systemic transformation.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
	Спеціальність та спеціалізація: 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	
Модулів – 1		Рік підготовки
Змістових модулів – 1		1-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – ІНДЗ		Семестр
		1-й
Загальна кількість годин - 120 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 СРС – 3	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції
		16
		Практичні
		26
		Самостійна робота
		78
		в т. ч. Індивідуальне завдання (реферат)
9 годин		
		Вид контролю – екзамен

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: 35% : 65%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є набуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Завданням дисципліни є набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей процес відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- суть економічних явищ та процесів;
- зміст відносин власності, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ в економічних системах, суперечностей господарського розвитку, потреб та інтересів;
- зміст основних понять, категорій, законів та принципів ринкової економіки;
- механізм становлення різних форм господарювання, розвитку ринкової інфраструктури, ціноутворення та системи оподаткування;
- суть циклічного розвитку економіки, економічної кризи та шляхів її подолання;
- основні риси соціально-орієнтованої ринкової економіки.

уміти:

- дати наукове тлумачення особливостей формування і розвитку соціально-економічних явищ в умовах сучасної ринкової трансформації економіки України;
- орієнтуватись у проблемах розвитку підприємництва, ринкових відносин, фінансово-кредитної та банківської систем господарства;
- проводити ґрунтовний аналіз соціальної спрямованості господарської діяльності держави та підприємств, економічного середовища населення в окремих країнах;
- приймати практичні рішення щодо ефективного застосування набутих економічних знань при виконанні своїх професійних обов'язків.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основи функціонування ринкової економіки

Тема 1. Економічна теорія як наука

Основні етапи розвитку економічної теорії.

Предмет і метод економічної теорії

Економічні категорії та економічні закони.

Тема 2. Економічна система суспільства.

Сутність та типи економічних систем.

Продуктивні сили суспільства.

Система виробничих відносин. Види та форми власності.

Тема 3. Товарна організація виробництва

Умови виникнення, суть і форми товарного виробництва.
Товар та його властивості. Гроші та їх функції. Інфляція.
Перетворення грошей у капітал. Основний і оборотний капітал.

Тема 4. Ринок та механізм його функціонування.

Суть та види ринків.
Суб'єкти та умови ефективного функціонування ринку. Функції ринку.
Ринковий механізм саморегулювання. Кон'юнктура ринку.

Тема 5. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.

Сутність та функції підприємства.
Система управління підприємством. Менеджмент та маркетинг.
Організаційно-правові форми підприємництва.
Особливості підприємництва на Заході і в Україні.

Тема 6. Відтворення та економічне зростання

Суть та типи економічного відтворення. Фактори економічного зростання.
Кількісна сторона економічного зростання. Концентрація і централізація капіталу. Монополія та її види.
Якісна сторона економічного зростання та закон народонаселення, Безробіття та його форми.

Тема 7. Економічні кризи. Економічна діяльність держави.

Циклічні економічні коливання і фази циклу. Особливості економічних криз 21 століття. Урядова антикризова політика. Розвиток економічних відносин та функцій держави в сучасній економіці.
Розвиток державної власності і сучасні проблеми її приватизації.
Державне регулювання економіки.

Тема 8. Суть та система світового господарства.

Суть та зміст системи світового господарства. Місце економіки України у світовому господарстві. Етапи розвитку міжнародної валютної системи. Валютний курс та його види. Міжнародні фінансові організації.

4. Структура навчальної дисципліни

 <div>Висхідне господарство та природокористування</div>	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	інд.	с.р.	
Змістовий модуль 1. Основи функціонування ринкової економіки					
Тема 1. Економічна теорія як наука	10	2	2	1	6
Тема 2. Економічна система суспільства	15	2	4	1	9
Тема 3. Товарна організація виробництва	15	2	4	2	9
Тема 4. Ринок та механізм його функціонування	15	2	4	1	9
Тема 5. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці	13	2	2	1	9
Тема 6. Відтворення та економічне зростання	15	2	4	1	9
Тема 7. Економічні кризи. Економічна діяльність держави	15	2	4	1	9
Тема 8. Суть та система світового господарства	13	2	2	1	9
Усього годин	120	16	26	9	69

5. Завдання для самостійної роботи

Розподіл годин для самостійної роботи студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять – 19 год.;
- підготовка до контрольних заходів – 19 год.;
- опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 40 год.

Усього 78 год.

Завдання для самостійної роботи

Тема	Зміст	Год.
Тема 1. Економічна теорія як наука	Кейнсіанство та його роль в розвитку економічної теорії.	10
Тема 2. Економічна система суспільства	Основні проблеми та етапи розвитку постіндустріального суспільства	10
Тема 3. Товарна організація виробництва	Первісне нагромадження капіталу в Україні	10
Тема 4. Ринок та механізм його функціонування	Суть та функції фондової біржі.	10
Тема 5. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці	Особливості розвитку підприємництва в США та Японії	10
Тема 6 Відтворення та економічне зростання	Суть та причини молодіжного безробіття.	9
Тема 7. Економічні кризи. Економічна діяльність держави	Особливості економічних криз початку XXI століття	10
Тема 8. Суть та система світового господарства	Роль та значення МВФ для економічного розвитку України.	9
Усього		78

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає пошук та опрацювання матеріалу, підготовку звіту та презентації. Теми ІНДЗ та вимоги щодо його виконання викладені у методичних вказівках до практичних занять та самостійної роботи (06-04-24). Захист основних положень роботи та представлення презентації відбувається на практичному занятті.

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Економічна теорія» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовується мультимедійна презентація.

На практичних заняттях застосовуються ситуаційні завдання та кооперативне навчання (робота за методом малих груп).

8. Методи контролю

Контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Економічна теорія»:

- оцінюється участь студентів в обговоренні питань, винесених на практичні заняття, та проблемних ситуацій;
- розв'язок ситуаційних вправ;
- самостійно підготовлені повідомлення студентів за темою практичного заняття;
- на кожному практичному занятті проводиться письмове опитування по темі у вигляді визначення п'яти понять або 5 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 4-х можливих;
- оцінюється звіт по ІНДЗ;
- проведення модульного контролю через навчально-науковий центр незалежного оцінювання.

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1. Поточний контроль та самостійна робота																Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МК	T8	T9	T10	T11	T12	T13	МК	
А	1	1	1	1	2	2	2	-	1	1	2	2	1	1	-	-
П	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	-	-
Сб	2	2	2	3	3	3	3	10	2	2	3	3	2	2	10	52
ІНДЗ																8
екзамен																40
Сума																100

Т – теми занять

МК - модульний поточний контроль

А – бали за самостійну роботу та активність на практичному занятті

П - бали за письмове опитування

Сб – сума балів за тему

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	
60-63	задовільно
35-59	
0-34	не зараховано з можливістю повторного складання
	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення дисципліни

1. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для студентів, напряму підготовки 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» денної форми навчання/ Заглинський А. О. – Рівне: НУВГП, 2018. – 27 с. (06-04-24).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Заглинська Л.В., Заглинський А.О., Матусевич М.К., Самборський І.О. Загальні основи економічної теорії. – Київ: НМЦВО, 2002, - 408 с.
2. Заглинська Л.В., Заглинський А.О., Матусевич М.К., Самборський І.О. Теорія економіки. – Київ: НМЦВО, 2004, - 542 с.
3. Заглинський А. О., Матусевич М. К. Політична економія. – Рівне: Волинські обереги, 2000, - 408 с.
4. Заглинський А.О. Практикум з політичної економії. Навчальний посібник. Рівне: РДТУ, 2001. - 111 с.
5. Гронтовська Г. Е., Косік А. Ф., Ряба О.І. Економічна теорія. Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2010. – 370 с.
6. Основи економічної теорії: Навчальний посібник для ВНЗ / Мочерний С.В. – К. – 2005. – 640 с.
7. Основи економічної теорії: Підручник / Ніколенко Ю.В. – К.:ЦУА. – 2003. – 540 с.
8. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / За ред.: В.Д. Базилевич.- К.:Знання-Прес, 2008.-719 с.
9. Економічна теорія. Підручник / За ред.. В.М. Тарасевича.- Київ 2006,-784 с.

Допоміжна:

1. Заглинський А.О. Проблеми розвитку ринкових відносин у сфері зайнятості трудових ресурсів. Рівне: ППФ «Волинські обереги» 2002.-400 с.
2. Бергер П.Л. Капіталістична революція: П'ятдесят пропозицій щодо процвітання, рівності і свободи: Пер. з англ. – К.: Вища шк., 1995
3. Гелбрейт Дж. К. Экономические теории и цели общества: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1976.
4. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег: Пер.с англ. – М.: Прогресс, 1978.
5. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Пер. с англ.: В 2 Т. – М.: Республика, 1992.- Т.2.- 400 с.
6. Маркс К. Капітал. //Маркс К., Енгельс Ф.– Твори.– Т.23-25
7. Маршалл А. Принципы экономической науки: В 3 т.: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1993.
8. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. – М.: Соцэкгиз, 1992.
9. Чемберлин Э.Х. Теории монополистической конкуренции. – М.: Изд-во

иностр. лит., 1959.

10. Шумпетер Й.А. Капіталізм, соціалізм і демократія. – К.: Основи, 1995.

12. Інформаційні ресурси

1. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
2. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
3. Цифровий репозиторій НУВГП / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>
4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php
5. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Веб-сторінка кафедри економічної теорії: <http://www.nuwm.rv.ua/navchaljno-naukovi-instituti/ekonomiko-pravovij/ekonomichnoji-teoriji>
7. Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Режим доступу
Актуальні проблеми економіки	www.eco-science.net
Економіка та підприємництво	www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Etp/texts.html
Економіст	www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekonomist/index.html
Економічна теорія	www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/ET/index.html

8. Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

Назва	Режим доступу
Державна служба статистики України	www.ukrstat.gov.ua
Organization for Economic Cooperation and Development	www.oecd.org/std
Програма розвитку ООН	www.undp.org
Statistical Office of the European Communities	www.europa.int

Розробник

А. О.Заглинський